

Waarom de Weichsel de “Koningin van Polen” heet.

Tjitske Bouma en Gerda Jaarsma gingen op roei-tocht in Polen met organisator Łukasz Kaczmarek en papa Grzegorz. De tochten worden gekenmerkt door uitstekende organisatie met culturele extra's en historische informatie door Łukasz of lokale gidsen. Bovendien proeven van de Poolse 'keuken' en overnachtingen in bijzondere of landelijk gelegen gebouwen. Dit was een nieuwe tocht van 2 weken van Krakau naar Warschau over de bovenloop van de Weichsel; de organisator was wel in het voorjaar ter plaatse geweest ter controle van accommodaties en landingsplaatsen, maar ja...

De rivier de Wisła (= poolse schrijfwijze, spreek uit: Viswa), meestal als Weichsel (Duits) aangeduid is een 'wilde' rivier. Niet dat je er terecht kunt voor wildwatervaren, maar ze is voor het grootste deel niet 'getemd'. Dat betekent dat het waterpeil niet door stuwen en sluizen wordt geregeld. Het waterbeheer bestaat hoofdzakelijk uit het minimale onderhoud aan aanwijzingen aangaande de vaargeul tussen stroomversnellingen en zandbanken door. Zelfs Łukasz kon ons niet uitleggen hoe dat systeem werkt: bordjes op de kant en/of stokken in het water voor hindernissen aan bak- of stuurboord. In de praktijk betekent dit vooral zelf voortdurend opletten op rimpelingen in het wateroppervlak.

De Wisła is een regen-en sneeuwrijvriër, dus in het voorjaar zeer waterrijk en in de overige seizoenen afhankelijk van regen in de gebieden aan de bovenloop van haarzelf en de zijriviertjes, die er in uitmonden. Voor ons roeiers is het gevolg: een avontuurlijke tocht, want geen garanties m.b.t. de omstandigheden, nieuwe (stuur-)uitdagingen en een flexibele instelling is een vereiste!

Krakau-Sandomierz: week 1 ca. 180 km.

De groep startte in een hotel in Krakau: prachtig gelegen aan de Wisła aan de overzijde van de oude stad, met uitzicht op de Wavel-heuvel met burcht en kathedraal. Het gezelschap was redelijk internationaal: meest Duitsers, maar ook 6 Nederlanders, 2 Oostenrijkers en één Franse roeier. Voertaal Duits, met Engelse samenvatting voor de Française.

Łukasz had meteen 'goed en slecht' nieuws: het waterpeil was te laag voor het eerste traject van de route.. de boten konden pas na de eerste 17 km met 2 sluizen het water op. Door het regenweer konden we ook niet op het dakterras eten, maar het uitzicht 's morgens vanuit de ontbijtruimte vergoedde veel. De excursie met gids door de oude stad met de Wavel-heuvel en de voormalige joodse wijk Kazimierz ging wel door en was zeer boeiend. We kregen nog tips voor de volgende morgen oftewel plan B: extra 'Freizeit' in Krakau.

De middag van dag 2 begon dus met transfer met touringcar naar het eerstvolgende hotel , nog wat Freizeit en een rondleiding door het indrukwekkende museumgedeelte van ons Schloßhotel Niepołomice. Het stamt uit dezelfde tijd als de Wavel Burcht.

Op dag 3 is het dan aanpoten: 7 uur ontbijt, transfer naar een goed verstopte plek bij de rivier, waar we de boten moesten afladen, aanriggeren en van een metershoge kant naar de zandige oever transporteren. Daar waren we de verdere ochtend zoet mee. Vervolgens lopend naast de boot door laag water tot het veilig was om in te stappen. En dan eindelijk roeien... de 4 C4-boten in kolonne achter de ongestuurde C3- met Łukasz aan zigzaggend om grindbanken en zelfs door een nauwe stroomversnelling tussen keien door. Gelukkig geen schade aan de boten. Halverwege naar de kant, om van lunch met broodjes en 'Kuchen' te genieten en de tweede keer die dag waden door de modder. Na 38 km finish in bocht met zandbank en modder; de boten blijven daar. Wij lopen naar wederom prachtige accomodatie: Paleis Smilowice.

Dag 4 was pechdag. Eerst loopt een houten C4* enkele scheuren in de huid op in een stroomversnelling: kolonne Halt en plakken met tape op zandbank – meteen maar niet geplande pauze. Later heeft de C3- ook averij en moet geplakt, weer pauze en maar een stukje wandelen naast de boten tot we voorbij de ondiepten met stenen zijn. Tussendoor ook nog een plekje opgezocht waar Papa Grzegorz ons voorzag van lunch-Kuchen. Maar een deel van ons moest dit wel traverserend langs de hoge oever ophalen. Smaakte dubbel zo goed daarna! Door alle oponthoud haalden we ons doel die dag niet, 7 km daarvoor bij veerpontje zijn de boten vastgebonden aan boompjes achtergelaten. Overgestoken met de pont en bus-transfer naar Hotel in Stopnica voor 2 nachten verblijf en halfpension.

Op dag 5 moesten we dus extra km's roeien om op het geplande eindpunt te komen; dit keer lukte het zonder problemen langs de ondieptes te varen en met rugwind hadden we al snel 25 km achter ons en kregen we lunch met nog warme appeltaart op prachtige zandbank zonder veel modder of andere

aanlegproblemen. Terug in het hotel was de verrassing een uitgebreide feestmaaltijd met 3 gangen en daarna nog hapjes-buffet. In feite teveel van het goede, maar misschien hielpen de wodka-traktatie van onze organisatoren, de speeches van diverse personen en de pruimen-likeur waar het Hotel een prijs mee gewonnen had hierbij.

Dag 6 begint het navigeren te wennen, minder zandbanken wel 2 eilanden en een enkele onduidelijke passage. En een prettige zandbank voor lunch met de resten van het feestmaal van de vorige avond- prima; hoewel de aspic-timbaaltjes in de hitte drinkbaar geworden waren. Aan het eind nog een lastige aanlegplek voor veerpont; de schuine modderkant onder water vereist zeemansbenen of balanceerkunst. Sommige mederoeiers zijn het geploeter zat: dit doe ik niet nog een keer vrijwillig! Maar na het bereiken van de accommodatie Slot Baranow is dit leed weer gauw vergeten. Het uitgebreide verhaal in het Pools bij de rondleiding werd door Łukasz gelukkig sterk samengevat vertaald. We hebben al weer trek in zo'n verrassende Poolse maaltijd!

's Morgens op de laatste dag gaat er lunchtaart mee in de boot (C4* met gat) waarin Łukasz vrijwel onafgebroken zit te bellen.. eerst met de kanovaarder die we eerder tegenkwamen en die nog helemaal naar Danzig(Gdansk) wil peddelen, maar die zich volgens Łukasz niet/slecht heeft voorbereid. Die weet niet hoe ie aan eten moet komen etc. De laatste restjes feestmaal hebben we 's morgens voor hem achtergelaten bij de steiger van de veerpont. Daarna meerdere keren bellen met de walploeg=papa Gr. De marina in Sandomierz – het einddoel van week 1- blijkt niet geschikt als aanlegplaats voor onze boten. De steigers zijn berekend op jachtjes en eventueel kano's, maar bij roeiboten kon de beheerder zich bij reservering waarschijnlijk niets voorstellen. Qua weer zit het ook niet mee- er is onweersdreiging en we leggen net op tijd voor de regenbui met een klapje onweer- aan op een zandbank. De meegenomen aardbeientaart moet onder dekking van paraplu's gesneden en genuttigd worden maar smaakt heerlijk. Niet lang daarna zien we de heuvel met de oude stad Sandomierz langzaam dichterbij komen. Het enige stukje heuvelland na Krakau.

Nog een keer overleg met Papa aan de wal bij de marina..Łukasz is vooral bezorgd, omdat er die avond ook een festival aan de rivier plaatsvindt en je nooit weet wat 'die gasten' met boten gaan uithalen. We leggen ze daarom zoveel mogelijk uit het zicht en dus voor ons ook lastig bereikbaar vast aan de overkant van de inham. De C2*is de tweede week niet meer nodig en gaat gesopt en afgerigged op de trailer. Lopend naar het hotel op de heuvel beseffen we dat het einde van de reis voor 9 personen in zicht is.

Het laatste programma-onderdeel 's morgens in Sandomierz is stadsbezichtiging met o.a. wandeling door onderaardse ruimten onder de oude stad. Door verweking van de lössbodem dreigden de gebouwen boven deze kelders in te storten. Nadat ze erosie-bestendig gemaakt zijn worden ze als toeristische trekpleister uitgebaat. Bij een aantal holle wegen, die van de heuvel naar de rivier lopen zie je dit natuurverschijnsel ook optreden. Vanaf de toren bij de stadsmuur hebben we als afscheid een fraai uitzicht over de stroomvlakte van de Wisła.

O ja het eten: Łukasz heeft zelfs geregeld dat we iedere dag (van de hele tocht van 2 weken) in elk geval een andere soep zouden krijgen; voor zover ik weet is dat gelukt en ook de andere gangen waren zeer afwisselend van varkenshaas met gebakken aardappelen en rode kool-salade tot eendepoot met gerst en spinazie en pierogie(=deegwaren met vulling) bij varkensnek en zuurkool en gepofte aardappel.

Druk? In Krakau en Warschau ja- vnl. bootjes met toeristen, maar verder niet: 1 kano en 1 Waterbeheer-bootje is geloof ik de score van een week op het water. In de marina van Sandomierz lagen wat jachten, maar dat zijn we niet varend tegengekomen.

Sandomierz - Warschau: week 2

Er zijn in de groep roeiers enkele wisselingen zodat we in week 2 met 4 boten op weg gaan naar Warschau. Tijdens de rustdag in Sandomierz hebben velen geboemeld en gewandeld in en om het stadje van ong. 30.000 inwoners. Het is plezierig geweest, ook dankzij de pelgrims, veel toeristen, boeren en buitenlui. En eindelijk hebben we even rustig op een terras gezeten !

De volgende dag gaan we naar de jachthaven-ingang waar we de boten hebben achtergelaten aan de oever in de modder. (We pasten nl. niet aan de kanosteigers.) Het instappen van 20 roeiers vergt meestal wel een uurtje (incl. schoonmaken van je schoenen/voeten/ voetenboord enz.). Er is nl. overal langs de Weichsel een fijnkorrelig zwart slib dat kleeft en zuigt. Het Wad is er niets bij.

De stuurlieden nemen snel de draad weer op: de stroomdraad dan wel te verstaan: waar zijn de zandbanken, de verraderlijke stenen, de boomstammen en de half verloren gegane kribben? En waar is het water dus diep genoeg ? En waar is de stroom comfortabel snel ? De nukken van een wilde Koningin moeten worden omzeild en getemd! Aldus verdwijnt Sandomierz, de stad met een geschiedenis tot 5000 jaar voor Christus, al snel uit zicht.

Een kleine of een grote zandbank is meestal onze lunchplek. En/of een plek om even te plassen.

We passeren op roeidag 2 ons toekomstig verblijf voor de komende nacht: een Paleis van bisschop Stanislaw in Piotrawin. Maar aanleggen kan pas in de jachthaven waar we een echte steiger kunnen gebruiken. Dit paleis is een huis met een kerk, een Tombe en een tuin. Allemaal gerestaureerd sinds die Wende van 1990 met Pools en EU geld. We krijgen het verhaal te horen van de ridder "Peter" die als Christen de bisschop beschermde tegen de koning van Polen in de 11de eeuw. . Deze ontstak in woede en stak de bisschop dood. Het zijn de tijden van de Poolse Landdag waar de adel democratisch de koning kozen, maar ook veel strijd om de macht voerden. De bemoeienis van een bisschop daarbij werd niet altijd gewaardeerd. En naar burgers werd toen natuurlijk niet geluisterd.

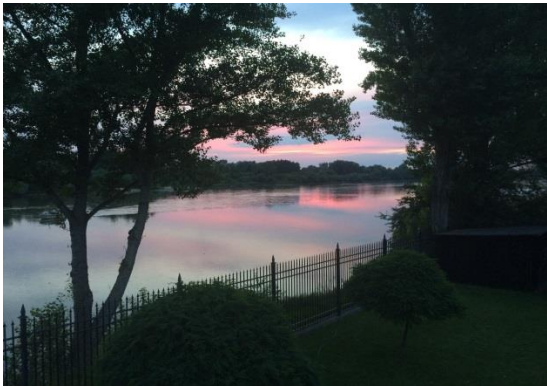

De Weichsel is nu meer dan 80 m breed, schat ik, maar moet zich op de derde roeidag door een klein kalkgebergte wringen. We komen in een meer toeristisch gebied, een geliefd doel van de bewoners van Warschau. Het landschap wordt gevarieerder en de stenen in het water veelvuldiger. We pauzeren een paar uur in Kazimierz Dolny en beklimmen een uitzichtspunt. Ik vind het heerlijk om eens overzicht te hebben over de Weichsel en afstand te nemen van het sjouwen en turen.

We leggen aan op een verwaarloosde werf waar (heel bijzonder!), geen zwarte blubber aan de oever is. We komen redelijk schoon aan in ons hotel en ik hoef niet schielijk mijn vieze voeten en schoenen "mee te nemen" naar mijn kamer. In Pulawy, in dit deel van Polen, dat eeuwen door de Russen is bezet (met een kleine onderbreking tussen WO I en WO II) zijn na WO II alleen kasteelruïnes overgebleven. Het kasteel van de familie Czartoryski werd een cultureel centrum in de 18de eeuw, ten tijde van de Poolse delingen. Nu is het gerestaureerd en een museum.

Vierde roeidag : de gierponten worden tegenwoordig afgeschaft en daarom kunnen we lunchen bij een oude veersteiger. Met een heerlijke zandbank.

We komen meerdere vernieuwde of nieuwe bruggen over de Weichsel tegen, die de politieke opdracht van het huidige Polen beklemtonen: oost en west kunnen nu economisch en cultureel integreren, met de Weichsel/Wisla als de trotse Koningin van het land.

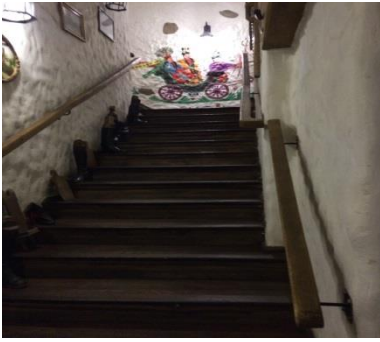

We slapen de komende 2 nachten (na roeidag 5 en 6) in een folkloristisch ingericht vakantiepark waar bruiloften gevierd kunnen worden en in een motel, dat ook al op bruiloften ingericht is.

Een wodka ter ere van mijn verjaardag in Wilga

Het motel met folkloristische (boeren-) versiering en handwerk.

Smakelijk eten !

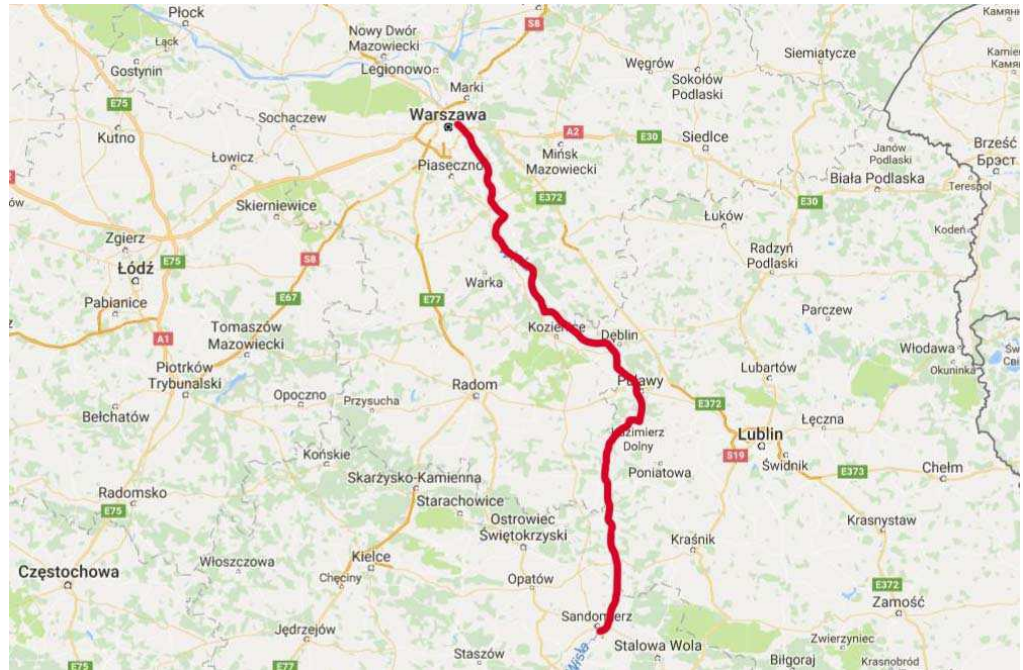
Papa Gregor verzamelt en vervoert het materiaal in de botenwagen. Ook onze bagage wordt door hem vervoerd.

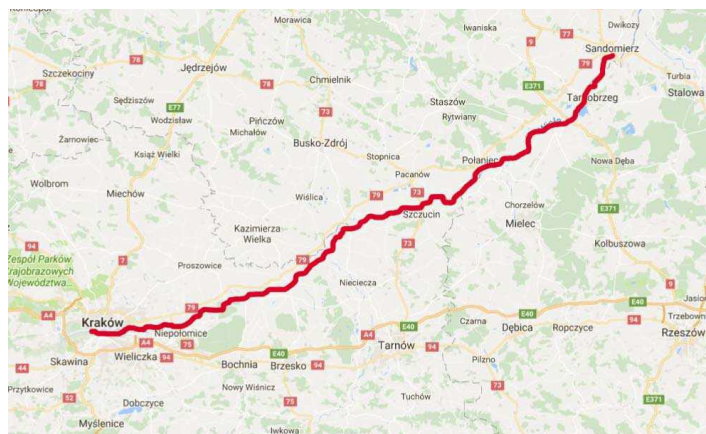
Warschau in een zomer met een nog iets lagere waterstand dan wij hebben gehad in 2017

Vlabbij de Roeivereniging van Warschau leggen we aan en slapen de laatste, 7de nacht in een IBIS hotel.

De totale afstand die we geroeid hebben komt (voor week 1 en 2) op 438 km.

Traject week 2: Sandomierz - Warschau

Traject week 1: Krakau- Sandomierz